

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA  
PRZEDMIOTY HUMANISTYCZNE  
J.POLSKI, HISTORIA,  
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE,  
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA  
KLASY IV – VIII  
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 28 W BIELSKU-BIAŁEJ**

**I POSTANOWIENIA OGÓLNE:**

1. Ocenianiu w szkole podlegają:
  - a. osiągnięcia edukacyjne ucznia;
  - b. zachowanie ucznia.
2. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego.
3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę oraz formułowaniu oceny.
4. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:
  - a. informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie;
  - b. udzielenie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć, by osiągnąć większe sukcesy edukacyjne na miarę jego możliwości;
  - c. udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
  - d. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
  - e. dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
  - f. umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
5. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje - w zakresie nauczania przedmiotowego:
  - a. formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;

- b. ustalanie ocen bieżących i śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- c. formułowanie w przypadku braku oceny wyrażonej stopniem szkolnym informacji o aktualnym stanie wiedzy i umiejętności ucznia wraz ze wskazówkami do dalszej pracy;
- d. przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych;
- e. ustalenie rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- f. ustalenie warunków i trybu otrzymania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych;
- g. ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

6. Ocena jest informacją, w jakim stopniu uczeń spełnił wymagania programowe postawione przez nauczyciela, nie jest karą ani nagrodą.

## **II ZASADY OCENIANIA OGÓLNE:**

1. W ocenianiu obowiązują następujące zasady:

a. zasada częstotliwości i rytmiczności:

- uczeń oceniany jest na bieżąco i rytmicznie;
- ocena końcowa jest średnią ocen cząstkowych – jest zgodna z wewnątrzszkolnym systemem oceniania:

Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej ocena za pierwsze półrocze oraz ocena roczna z zajęć edukacyjnych jest średnią ważoną z zastrzeżeniem:

od 0,0 do 1,59 – ocena niedostateczna;

od 1,60 do 2,69 – ocena dopuszczająca (przy wadze 1,54 – możliwość podwyższenia oceny);

od 2,7 do 3,74 – ocena dostateczna (przy wadze 2,64 – możliwość podwyższenia oceny);

od 3,75 do 4,74 – ocena dobra (przy wadze 3,69 – możliwość podwyższenia oceny);

od 4,75 do 5,39 – ocena bardzo dobra (przy wadze 4,69 – możliwość podwyższenia oceny);

od 4,75 i uzyskanie tytułu laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim // laureata lub finalisty ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej bądź od 5,4 – ocena celująca.

O sposobie podwyższenia oceny decyduje nauczyciel, jeśli uczeń uzyskał odpowiednią średnią ważoną (1,54; 2,64; 3,69; 4,69) oraz wykazywał właściwą postawę na zajęciach lekcyjnych (tj. sumienność, aktywność, respektowanie poleceń i systematyczność). Ostateczną decyzję podejmuje nauczyciel.

Ocena roczna uwzględnia całoroczną pracę ucznia. Jeżeli uczeń za II półrocze uzyskał ocenę wyższą o jeden stopień niż za I półrocze, nauczyciel może wystawić tę ocenę jako roczną.

Minimalna liczba ocen cząstkowych w ciągu półrocza, na podstawie których wystawia się ocenę klasyfikacyjną (śródroczną i roczną) wynosi:

- 1) z przedmiotów odbywających się raz w tygodniu – co najmniej 3 oceny,
- 2) z przedmiotów odbywających się dwa razy w tygodniu – co najmniej 4 oceny,
- 3) z przedmiotów odbywających się trzy razy w tygodniu – co najmniej 5 ocen,
- 4) z przedmiotów odbywających się cztery razy w tygodniu – co najmniej 6 ocen,
- 5) z przedmiotów odbywających się pięć razy w tygodniu – co najmniej 7 ocen.

b. zasada jawności kryteriów – uczeń i jego rodzice znają kryteria oceniania, zakres materiału z każdego przedmiotu oraz formy pracy podlegające ocenie;  
c. zasada różnorodności wynikająca ze specyfiki każdego przedmiotu;  
d. zasada różnicowania wymagań – zadania stawiane uczniom powinny mieć zróżnicowany poziom trudności i dawać możliwość uzyskania wszystkich ocen;  
e. zasada otwartości – wewnątrzszkolne ocenianie podlega weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację.

2. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców o:

- a. wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
- b. sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- c. warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

3. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.

4. Nauczyciel obowiązany jest do przekazania uczniom informacji zwrotnej, która zawiera 4 elementy: wyszczególnienie dobrych elementów pracy ucznia, wskazówki, co wymaga poprawy, wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić pracę oraz sugestie, w jakim kierunku uczeń powinien dalej pracować.

5. W ramach udzielania uzasadnienia ustalonej oceny nauczyciel wypracowuje swój system zapisu lub ustnej informacji zwrotnej. Może on być informacją tabelaryczną lub sformułowaną w postaci zdań (może być także inny sposób).

6. Nauczyciele, za pośrednictwem uczniów, przekazują rodzicom / opiekunom prawnym sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczniów.

7. Dokumentację egzaminu klasyfikacyjnego oraz poprawkowego uczeń i jego rodzice/opiekunowie prawni otrzymują do wglądu na terenie szkoły – dotyczy klas IV – VIII.

8. Oceny bieżące oraz oceny klasyfikacyjne śródroczne ustala się według następującej skali, z następującymi skrótami literowymi:

stopień celujący - 6 - cel;  
stopień bardzo dobry - 5 - bdb;  
stopień dobry - 4 - db;  
stopień dostateczny - 3 - dst;  
stopień dopuszczający - 2 - dop;  
stopień niedostateczny - 1 - ndst.

9. Dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”, w ocenianiu bieżącym.

10. Oceny bieżące odnotowuje się w mobiDzienniku klasy w formie cyfrowej. Oceny klasyfikacyjne w rubrykach przeznaczonych na ich wpis, a także w arkuszach ocen i protokołach egzaminów poprawkowych, klasyfikacyjnych i sprawdzających – słownie, w pełnym brzmieniu.

11. Informacje o osiągnięciach i postępach ucznia w nauce nauczyciel przedstawia uczniowi na bieżąco, a rodzicom podczas zebrań klasowych odbywających się według harmonogramu opracowanego przez dyrektora szkoły, a także podczas indywidualnych konsultacji z nimi.

12. Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie są:

a. na języku polskim:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;
- kartkówki, odpowiedzi ustne, sprawdziany z czytania ze zrozumieniem, dyktanda, ćwiczenia ortograficzne, recytacje, – z wagą 3;
- portfolio, praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1;
- egzamin próbny – z wagą 0.

b. na historii:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;
- kartkówki, odpowiedzi ustne, praca z mapą, praca z tekstem źródłowym – z wagą 3;
- prace projektowe, portfolio, praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1.

c. na wiedzy o społeczeństwie:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;
- kartkówki, odpowiedzi ustne, prace projektowe – z wagą 3;
- praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1.

d. na edukacji dla bezpieczeństwa:

- sprawdziany, zajęcia praktyczne (RKO) – z wagą 5;
- kartkówki, zajęcia praktyczne (pozycja bezpieczna / bandażowanie) oraz odpowiedzi ustne – z wagą 3;
- inne prace praktyczne, projekty – z wagą 2;
- praca na lekcji – z wagą 1.

Formami pracy ucznia podlegającymi bieżącej ocenie są również osiągnięcia w konkursach szkolnych, międzyszkolnych i innych (za wyjątkiem konkursów przedmiotowych i olimpiad wymienionych w pkt. 1). W zależności od typu konkursu i rodzaju osiągnięcia uczniowi odnotowuje się częściową ocenę celującą z wagą 3, 4 lub 5.

13. Kartkówka dotyczy materiału z trzech ostatnich tematów realizowanych na maksymalnie pięciu ostatnich lekcjach, przy czym nie musi być ona zapowiadana.

14. Klasówka (sprawdzian diagnostyczny) obejmuje większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Termin winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian tego typu trwa jedną, dwie godziny lekcyjne.

15. W ocenianiu bieżącym stosuje się następujące warunki:

- bieżące ocenianie wynikające z przedmiotowych zasad oceniania winno być dokonywane systematycznie;
- uczeń powinien zostać oceniony z każdej sprawności charakterystycznej dla danego przedmiotu;
- przy ocenianiu nauczyciel uzasadnia ocenę, daje uczniowi wskazówki, w jaki sposób może on poprawić swoje osiągnięcia edukacyjne;
- uzasadnienie powinno być sformułowane w sposób życzliwy dla ucznia i powinno uwzględniać jego wysiłek w uzyskaniu osiągnięć edukacyjnych;
- w uzasadnieniu nauczyciel stosuje zasadę pierwszeństwa zalet.

16. Sprawdziany powinny być sprawdzone i omówione z uczniami najpóźniej po upływie 10 dni roboczych od dnia ich przeprowadzenia i najpóźniej na dwa tygodnie przed podaniem oceny proponowanej.

17. Uczeń, który nie był obecny na sprawdzianie, ma obowiązek napisać go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu. Do czasu uzupełnienia braku w rubryce przeznaczonej na dany sprawdzian wpisuje się „nb”.

W przypadku, jeśli uczeń nie stawia się w wyznaczonym terminie i nieobecność ucznia nie zostanie usprawiedliwiona w terminie 3 dni od wyznaczonej daty sprawdzianu, nauczyciel przedmiotu wpisuje ocenę niedostateczną.

Uczeń, który nie był obecny na kartkówce, ma obowiązek napisać ją w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu. Do czasu uzupełnienia braku w rubryce przeznaczonej na daną kartkówkę wpisuje się „nb”. W przypadku, jeśli uczeń nie stawia się w wyznaczonym terminie i nieobecność ucznia nie zostanie usprawiedliwiona w terminie 3 dni od wyznaczonej daty kartkówki, nauczyciel przedmiotu wpisuje ocenę niedostateczną.

Jeżeli nauczyciel przedmiotu uzna, że napisanie zaległej kartkówki nie jest konieczne, uczeń może być zwolniony z tego obowiązku.

18. Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu bądź innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ocenę niedostateczną lub wyraża wolę poprawy wyższej oceny niż niedostateczna, może przystąpić do jej poprawy – jednokrotnie, w terminie ustalonym przez nauczyciela, w ciągu dwóch tygodni od dnia uzyskania informacji o ocenie. Wówczas w tej samej kolumnie wpisuje się poprawę oceny tylko w stopniach wyższych, a ocena wyjściowa zostaje automatycznie anulowana poprzez skreślenie. Jeśli uczeń przystępujący do poprawy uzyska tę samą bądź niższą ocenę niż wyjściowa, nauczyciel jest zobowiązany odnotować ten fakt za pomocą „kropki”. Uczeń w danym półroczu może poprawić trzy wybrane przez siebie oceny z języka polskiego, trzy oceny – z historii, trzy oceny – z wiedzy o społeczeństwie, dwie oceny – z edukacji dla bezpieczeństwa. Poprawa sprawdzianu bądź innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności opracowana przez nauczyciela powinna zawierać podobne, lecz nie identyczne zadania / przykłady / ćwiczenia w porównaniu do w/w sprawdzianu lub innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

19. Zmiana terminu sprawdzianu (odejście od ustalonego harmonogramu) z ważnego powodu (np. choroba nauczyciela) może nastąpić z zachowaniem pkt.17.

20. W ciągu jednego tygodnia uczeń może pisać maksymalnie trzy sprawdziany, jeden w ustalonym dniu.

21. Ustala się progi procentowe ocen przy ocenianiu prac pisemnych:

|           |                |
|-----------|----------------|
| 0% - 30%  | niedostateczny |
| 31% - 32% | -dopuszczający |
| 33% - 48% | dopuszczający  |
| 49% - 50% | +dopuszczający |
| 51% - 52% | -dostateczny   |
| 53% - 68% | dostateczny    |
| 69% - 70% | +dostateczny   |

|           |                |
|-----------|----------------|
| 71% - 72% | -dobry         |
| 73% - 88% | dobry          |
| 89% - 90% | +dobry         |
| 91%       | - bardzo dobry |
| 92% - 99% | bardzo dobry   |
| 100%      | celujący       |

Nauczycieli języka polskiego obowiązuje jednolity sposób oceniania dyktand:

- 0 błędów – ocena celująca;
- 1 błąd – ocena bardzo dobra;
- 2,3 błędy – ocena dobra;
- 4 błędy – ocena dostateczna;
- 5 błędów – ocena dopuszczająca;
- 6 i więcej błędów – ocena niedostateczna.

22. Uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji (również braku podręcznika, ćwiczeń, zeszytu) wyłącznie na początku lekcji – przed wywołaniem do odpowiedzi lub zapowiedzeniem kartkówki – oznaczane w dzienniku znakiem „np” o wadze 0;

23. Aktywność na lekcji w kl. VII oraz VIII oceniana jest za pomocą plusów i minusów, przy czym cztery plusy to ocena bardzo dobra, trzy plusy i jeden minus ocena dobra, dwa plusy i dwa minusy ocena dostateczna, jeden plus i trzy minusy ocena dopuszczająca, a cztery minusy ocena niedostateczna.

24. Uczeń otrzymuje ze sprawdzianu jedną ocenę; chyba że składa się on z dwóch części: wypracowania i części zadaniowej różnego typu (test wiadomości, czytania ze zrozumieniem, części gramatycznej, ortograficznej, innej, na historii z części dotyczącej wiedzy i części związanej z badaniem umiejętności – np. praca z tekstem źródłowym, praca z mapą) – wtedy nauczyciel ma prawo do wystawienia dwóch ocen.

25. W przypadku dłuższej nieobecności w zależności od czasu jej trwania uczeń ma prawo:

- a. w pierwszym dniu po nieobecności trwającej co najmniej tydzień nie pisać kartkówek;
- b. przez dwa kolejne dni nadrabiać zaległości i uzupełniać materiał (zeszyty przedmiotowe, ćwiczenia, uzupełniać wiadomości);
- c. w trakcie pierwszych zajęć danego przedmiotu po nieobecności krótszej niż tydzień uczeń ma prawo być zwolnionym z kartkówki, ale tylko w wypadku trudności ze zrozumieniem materiału;
- d. w przypadku nieobecności jednodniowej oraz jednogodzinnej powyższe ustalenia nie obowiązują;

- e. postanowienia nie dotyczą uczniów notorycznie uchylających się od uczęszczania na lekcje danego przedmiotu oraz notorycznie uchylających się od realizowania obowiązku szkolnego.

26. Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia. Nieobecność musi być usprawiedliwiona przez rodzica w terminie 7 dni od dnia powrotu ucznia do szkoły.

27. Nie ocenia się negatywnie ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej (wypadek, śmierć bliskiej osoby i inne przyczyny niezależne od woli ucznia). Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.

28. Uczniowie klas czwartych nie otrzymują ocen negatywnych do 15 września danego roku szkolnego.

### **III ZASADY KLASYFIKOWANIA ROCZNEGO:**

1. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z terminem ustalonym w wewnątrzszkolnym systemie oceniania Szkoły Podstawowej nr 28 w Bielsku-Białej.
2. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen częściowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa.
3. Warunki ubiegania się o możliwość przystąpienia ucznia do egzaminu sprawdzającego:
  - a. frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
  - b. usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
  - c. przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych;
  - d. uzyskanie ze wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
  - e. skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym – konsultacji.



4. Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemnym wnioskiem do wychowawcy klasy, w ciągu 7 dni od ostatecznego terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
5. Wychowawca klasy i nauczyciel przedmiotu sprawdzają spełnienie wymogów.
6. W przypadku spełnienia przez ucznia wszystkich warunków nauczyciel przedmiotu wyrażają zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
7. W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 4 wniosek ucznia nie jest realizowany, a wychowawca lub nauczyciel odnotowuje na wniosku przyczynę odmowy jego realizacji.
8. Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 7 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego, obejmującego tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań.
9. Sprawdzian, oceniony zgodnie z Przedmiotowym Systemem Oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy klasy.
10. Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą.
11. Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

#### **IV USTALENIA DODATKOWE:**

Nauczycieli obowiązuje jednolity wpis nazewnictwa ocen do dziennika lekcyjnego obejmujący tożsame zakresy:

#### **WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO – język polski**

| WIEDZA:                                           | ORTOGRAFIA: | UMIEJĘTNOŚCI:                                                                    | AKTYWNOŚĆ,<br>POSTAWA:                     |
|---------------------------------------------------|-------------|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| odpowiedzi<br>ustne;<br>sprawdziany;<br>kartkówki | dyktanda    | testy z czytania<br>ze zrozumieniem;<br>wypracowania;<br>recytacja;<br>portfolia | udział w lekcji;<br>udział<br>w konkursach |

#### **WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO – historia**

| WIEDZA:                                        | UMIEJĘTNOŚCI:                                                     | AKTYWNOŚĆ,<br>POSTAWA:                     |
|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| odpowiedzi ustne;<br>sprawdziany;<br>kartkówki | testy z czytania<br>ze zrozumieniem; praca<br>z tekstem źródłowym | udział w lekcji;<br>udział<br>w konkursach |

#### **WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO – wiedza o społeczeństwie**

| WIEDZA:                                        | UMIEJĘTNOŚCI:                                            | AKTYWNOŚĆ,<br>POSTAWA:                   |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| odpowiedzi ustne;<br>sprawdziany;<br>kartkówki | testy z czytania<br>ze zrozumieniem;<br>prace projektowe | udział w lekcji;<br>udział w konkursach; |

**WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO –  
edukacja dla bezpieczeństwa**

| WIEDZA:                                        | UMIEJĘTNOŚCI:      | AKTYWNOŚĆ, POSTAWA                      |
|------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------|
| odpowiedzi ustne;<br>sprawdziany;<br>kartkówki | zajęcia praktyczne | udział w lekcji,<br>udział w konkursach |